

Føroysk fiskivinna – Møguleikar – Virðir – Mátar

Oddagrein

»Tað er neyðugt at styrkja okkara førleika til hesa herðu verð til vita...!« citat eftir S.Poulsen, landsbankstjóri.

Ein vegur til tess at styrkja um okkara førleika er heilt natúrliga at fara undir at troyta heilt inn-lýsandi møguleikar, sum okkum stendur í boði frá náttúrunnar hond. Latentu møguleikarnir fyrri at optimera peningaliga virðið í okkara náttúrugivna tilfeingi, eigur ikki longur at verða forðar av okkara vanakendu dogmatisku hættum tá ræður um at reka fiskivinnu, og okkara líka so vanabundnu dogmatisku hættum, tá ræður um fiskivinnupolitikk.

Tað er heilt stutt síðani at vit hoyrdu fleiri nýggjar serfrøðingar koma við teirra meiningum og tilráðingum, skulu vit, eftir teirra hugsan, koma eitt ferð viðari tá ræður um at fáa ókt um inntøkurar av okkara fiskivinnustreivi í praksis. Tað var í ein ávísan mun ikki sárt ræðandi hetta sum sagt bleiv. Eitt nú um hvussu tað fæst lönsemi í flotan (Bjarni Olsen) og so til tess at fáa nakað burtúr uppi á landi: Tað alneyðuga við stórum lögum í serliga sofistikeraða maskinutgerð, sum skuldu framleiða alskyns úrdráttir, úr einum meira og minni nýligum tilfeingisstreymi maltrakteraður av skortandi umstøðum úti til havs...!

Sum eitt óhugnaligt kuldakent ekko, frá einari tíð, fyrri ikki so langari tíð síðani, tá tað vóru lagdar stórflingnar ætlanir á bordið um lögur í teknologiskar installatiónir, so veldugar at nakrar av hesum maskinum ikki eru út-pakkaðar enn...! Ja so finar vóru tær, at nóg vóru tey, ið høvdu ta fatan at hesar maskinir ikki bert kundu arbeiða fisk, men, at tær, so sanniliga eisini kunnu gera fisk.

Tað er neyðugt at rópa hart varsko. Tað má ikki henda enn einferð, at vit blint fara undir, at gera lögur í teknologiskar installatiónir tað ikki eru biologiskir fótsetningar fyrri.

Til landsfundin hjá Javnaðarflokkinum norðuri í Klaksvík 25.4, fingur javnaðarfólk eitt høvi til at tosa fiskivinnu á ein annan máta. Hesin máttin var somiki áhugaverdur, at avgjørt er longu nú at halda fram at tosa fiskivinnulýsingir við stóði í hesum nýggja máta. Í vikuskiftinum er tað Norðstremoyar- og Eysturoyar Javnaðarfelag sum bjóða til fundar norðuri í Streymnesi.

Á fundinum fer at verða tjakast um:

Hvat er teoretiskt møgulegt?

Hvat er praktiskt gjøgnumførligt?

Hvat er optimala virðið á føroyska tilfeinginum.

Hvat fyrri teknologi kunnu vit velja skulu vit rækka optimalum virðum til okkum øll?

Tilfeingi er sannlikisroknað tá ræður um nøgdir í meðal pr. ár. við grundarlag í hagtalum fyrri veiðu í samanhangi andi 10 ár.

Tilfeingi er sett í virði sambært aktuelum tølum fyrri try vörusløg 1.) Frystar/saltaðar vörur, 2.) Istiskur – og kaldar feskur vörur – LTV – litið tilvirkað kald vora. 3.) Eftir stendur, at seta saman, ein flota og teknologi annars, sum samansett gevur optimal búskaparlig og sosial virðir til allar partar.

Tað er øllum greitt, at tað er ikki veiðan vit liva av, men at okkara stórleiki ella fall er ein spurningur um hvat veiðan gevur í peningi. Tá hetta er so, er eisini greitt, at tað einans kann verða gjøgnum hagleiðing, at vit kunnu rækka í mál.

Eini serfrøðingurin á landsfundi javnaðarflokksins var sannførdur um, at fekk hann minkað talið av skipum úti til havs so fót alt at laga seg: Tað bleiv meira fiskur í part (í verri – betri – ella líka vánaligur til góðsku sum er?). Av hesum meira peningur og so væl virkaði hetta at eginpeningur tá fór at koma av sær sjálvum.

Eitt dømi: Vit hava 120.000 tons. – Vit byggja 12 stk. 10.000 tons/ár trolarar. Niðurstøða: Føroysk fiskivinna er tá 12 trolarar, ið framleiða 120.000 tons av djóræðið um árið. Veidungedimar pr. veiðudag eru so stórar, at møguleiki er ikki fyrri at ambætta meira enn einum brókparti av fonginum. Støðan versnar proportionalt við vøksturin í nøgd!

Meira og minni er tað sambært hesum her omanfyrri vísta kriteri, okkara fiskivinna hevur fungerað, seinastu mongu árin. Eitt framhald av hesum má bara ikki koma fyrri og greitt er eisini, at tiltøk javnaðarflokksins koma í tøkum tíma.

Sosialurin

Hugleiðingar um Meginfelag Útróðrarmanna

Nú meginfelagið hevur verið nóg frammi seinastu tíðina, fari eg her at gera mínu egnu viðmerkingar til tað, sum er farið fram og um, hvussu eg kundi hugsað mæð tað skuldi farið fram.

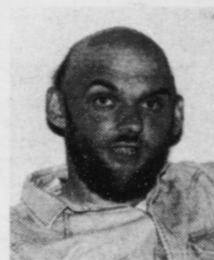
Tað er eingin loyna, at eg varð valdur við stórum meiriluta, og uttan at tað fer mæð upp í høvdið, so sigur tað mæð so mikið, at tað, at menn nýta stemmur sínar á aðalfundi felagsins, aldri kann verða ein ábending um, at teir ætla sær út úr felagnum.

Tað hevur ofta verið havt at Meginfelagnum, tí tað er ov tungt og stívt við at fáast við. Ja, enn tá landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum hevur givið ábendingar um tað. Tað er ongantíð mein-

ingin at Meginfelagið skal vera til at syfta akkurát har sum man vil. Tað skal einki felag vera, sum samráðist fyrri limir sínar. Er tað so at John Petersen vil hava krøvini bytt eitt sindur upp, so skulu vit gjarna fara í holt við tað.

Eitt argument sum hevur verið brúkt er tað at smá og samd feløg hava størstu megina.

Til tað vil eg svara, at við einari oppflokking av tveim ymsu krøvum í einum stórum Meginfelag hevur tú sama fyrimunin, pluss tað, at tú hevur hinar fyrimurnar eitt stórt felag hevur. Teir eru: Stór styrki tá tú samráðist um nakað sum hevur felags áhuga. Figgjarlingar sterkari felag, ið

hevur møguleika at betala seg til juridiska hjálp, upplýsing, hagtøl, egið høli har limir kunnu fáa serkøna hjálp, eina væl virkandi innkrevjingarskipan, pensións-tilskot, eg kundi reksað nógvar aðrar møguleikar. Eitt er vist, at høvdu øll

viðurskifti verið í lagi, tá fiskivinnulógin nýggja varð smíðað, tá hevði útróðurin nokk ikki havt tað spinkla grundarlagið at standa á, sum hann ehvur í dag. Men tað hevur ongantíð verið peningalig orka til taks.

Útróðrabátar yvir 15 tons hava ofta verið køvdir av stríðnum í bólki 5, men nú liggur so eitt uppskot frammi sum móguligvis kann hjálpa eitt sindur uppá. Vit fara at stuðla hesum, og eg skal taka tað upp í seinni blað.

Vegna Meginfelag Útróðrarmanna
Chris Jan Michelsen

Útvarpsstjórin formaður í »ES-nevnd«

Nevnd sett at gera upplegg til samráðingar við ES um nýggja avtalu

Løgmaður hevur sett nevnd av serkønum at koma við uppleggi til samráðingar við ES í samsvari við tilmælið frá nevndini, ið landsstýrið setti »at kanna gagnligastu marknaðaratgongd til ES«, nevnliga í beinleiðis samráðingum við ES at kanna møguleikarnar fyrri avtalu um EBS-líkandi skipan og tollsamgongu.

Tilmæli nevndarinnar í »Bláa álitinum var:

1. Serskipan, t.e. EBS-líkandi skipan við einari tollsamgongu.
2. Limaskapur við undantøkum.

Niðurstøða nevndarinnar

– Føroyar eru við núverandi avtalukarmum (handilsavtalan og fiskivinnuavtalan) vorðin eftirlátur í handilspolitisku samansjóðingini í Europa.

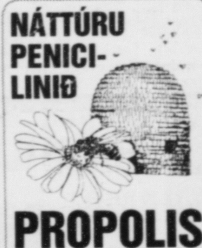
– Nevndin metir, at tað ber ikki til at bota um avtalu frá 1991 á ein hátt, sum í longdini næktar tærvin hjá vinnulívnum.

– Nevndin heldur at frí

marknaðaratgongd, har ongur toll- ella tekniskar forðingar eru, er neyðug fyrri kappingarførið okkara á ES-marknaðinum. Viðfevndari avtala enn galdandi handilsavtala er tí neyðug. Hetta ber m.a. í sær, at vit fyrri vunnin rættindi mugu átaka okkum skyldur.

– Nevndin leggur dent á, at kappingarførið ikki bert snýr seg um tollviðurskifti. Neyðugt er at okkara samvinna við ES verður viðgjørd í eini heild. Kappingarførið snýr seg eisini um hvussu vit eru við í samstarvi um eitt nú arbeiðsmarknað, tænastur, samskipti, heilsufrøðilg viðurskifti, gransking og útbúving.

Í nevndini sita: Jógvan Jespersen, útvarpsstjóri, formaður, Jens Helgi Toftum, fiskivinnufrøðingur, Arne Poulsen, vinnuálastjóri, Óli Samráð, vinnuráðgevi, Jan Mortensen, skrivstovustjóri, Tommy Petersen, lögfrøðilgur ráðgevi, Kjartan Kristiansen, menningsstjóri og Torbjørn Mikkelsen, varastjóri.

Í øldir hevur PROPOLIS verið brúkt til at verja móti hálsbruna, hjáholubruna, bronkittis, tarm- og undirlivsbruna. PROPOLIS er eisini gott móti eksemi og ringari húð. Harumframt veitir PROPOLIS linna móti liðagikt, lungnasjúkum, hovuverki, vánaligum blóðrenslis eins og øðrum heilsuáðugum.

100% náttúruvevni kapslar ella tabl./2 mór. 180,- (íroknað postskrav)

Fæst hjá
NATEN® Söla
v/ Anne Marie Samuelsen

Árvegeur 1 · Havn
Tlf. 18649 & 11644

Avgreiða orðrar við postkravi beinanvegin.

BILLUTIR
útvegast til
FLEST ALLAR BILAR

Fa. BILLUTIR
Tlf. 21605 Fax. 21666

BETONG! SAGING!

Vit saga...

ALLAR SKURÐIR
(dýpi 55 cm t.d.:
HURÐA/VINDEYAP
o.a.

EISINI HOL upp
til 30 cm/diam, t.d.
til rørléiðingar, ventila-
tion o.a.

Geva **TILBOÐ!**
fegnir
– bæði vanl. húsaánumur,
virkjum, byggi- og vvs-fyrirkomur

FØROYA v/ Hjaltnar Tausen
BETONG SAGING

Postsmoga 67 · Gerðisvegur
620 Runavík

Tlf. 47543 · Fax 48898

Koma um alt landið!

Vit hava
OPIÐ

hóskvöld:

frá kl. 17.00–24.00

fríggjakvöld:

frá kl. 17.00–03.30

leygarkvöld:

frá kl. 17.00–03.30

sunnukvöld:

frá kl. 17.00–24.00

Casablanca
Night Club

Tórsgøta 11 · 100 Tórshavn
Tlf. 19696